

is bekapcsolódhatunk. A közeljövő legfontosabb fejleménye a minden eddiginél pontosabb altiméterrel, továbbá lézertükrökkel felszerelt tengerkutató műhold, a *Seasat* felbocsátása, melynek hasznosítására SURGE néven nyugat-európai csoport alakult. A Seasat hold kedvező objektum lesz a penci lézer számára is. Geodinamikai feladatokhoz nyilvánvalóan csak 2. generációs lézerek alkalmasak, melyek létrehozására Európa több országában jelentős erőfeszítéseket tesznek. Egy ilyen 2. generációs lézer készül az Athén melletti Dyonisos obszervatóriumban is, melyet egy kirándulás keretében meg is tekinthettünk.

Gaposchkin szerint a Lageos mozgásának folyamatos figyelése a SAO lézereivel olyan megmagyarázhatatlan, ugrásszerű pályaváltozások felfedezésére vezetett, melyek esetleg összefüggnek a nagyobb földrengésekkel. Az sincs kizárva, hogy e rendkívül csekély maradék pályaváltozások némelyike a J_2 Kozai által jósolt szekuláris változásával magyarázható (a pálya félnagytegebnyének maradék csökkenése csak 0,127 cm naponta!).

A gyakorlat szempontjából elsősorban a Doppler technika előretörése figyelemre méltó. Több beszámoló hangzott el a különböző nyugat-európai Doppler kampányok (EDOC, MEDOC, DODOC) eredményeiről és egyes afrikai mérésekről is. *Ashkenazi* előadásából megtudtuk, hogy a rádiós pályaelemek referencia rendszerét mindenütt a világon rosszul értelmezik, mert a használt WGS-72 nem ellipszoid, hanem gravitációs modell. Több fontos előadás foglalkozott a Doppler holdak új generációjával, vagyis a bevezetendő, új GPS rendszer lehetőségeivel, és a szimpozium szorgalmazta, hogy helyezzenek el lézer tükröket is valamelyik GPS holdon. Szenzációs új lehetőségeket kínál a GPS rendszer a rádiointerferometrikus pozíciómeghatározásokhoz is. Az USA-ban már jelentős eredményeket értek el az ARIES program antennáival (természetes rádióforrásokkal) de a GPS holdak sugárzásának intenzitása 10^5 -szer nagyobb lévén a szükséges antennák mérete drasztikusan csökkenthető. Alig másfél órással összeméréssel pontok távolsága 1–2 cm-nyi hibával kiszámítható lesz akár több ezer kilométeres bázisvonalakon is.

A szimpozium nagy segítséget adott ahhoz, hogy tájékozódjunk a kozmikus geodézia jelenlegi helyzetéről, problémáiról és fejlődési tendenciáiról. A tapasztalatok közvetlenül hasznosíthatók a FÖMI Kozmikus Obszervatóriuma távlati terveinek kidolgozásánál.

Dr. Almár Iván

Innen-onnan

KÖNYVISMERTETÉS MIKOVINYRÓL — PONTATLANSÁGOKKAL

A *Technikatörténeti Szemle* IX. 1977. számában *Láng Sándor* ismertette *Bendefy László* „Mikoviny Sámuel megyei térképei, különös tekintettel az Akadémiai Könyvtár Kézirattárának Mikoviny-térképeire” c. művét.

A kétkötetes kiadvány második (térkép) kötetének száma lemaradt. Itt közlöm: 72.

Az ismertetés a Magyar Korona Országainak vármegyei térképeire utal, bár *Mikoviny* csak a Királyi Magyarország szűkebb értelmében vett területén dolgozott. Ez pedig nem tartalmazza Horvát-Szlavonországot és Fiumét, sőt a szűkebb értelmében vett Magyarországhoz tartozó Erdélyt sem; ezeken a területeken *Mikoviny* nem dolgozott.

Pontatlannak tűnik, miszerint a nagyszabású munka „az 1700-as évek elején a töröktől felszabadított királyi Magyarország vármegyéiről készített mintegy 140 kézirat mappát mutat be és értékel”. Ez csupán a Temesi Bánságra nézve igaz, ahol az sem bizonyos, hogy térképezett *Mikoviny*, az ábrázolt területek többi részén viszont 1700-ban nem volt török uralom.

Meglepő állítás, miszerint az olvasó nemcsak a térképekkel ismerkedhet meg, hanem „400 évre visszamenően — a Tokaj környéki eredetű *Mikoviny* magyar nemesi családdal is, *Mikoviny Sámuel* élettörténetének

eddig részben ismeretlen adataival”. Egyáltalán nem ismert adatról van szó, ez ideig ugyanis úgy tudtuk, hogy *Mikoviny* szlovákiai (Abelova, Turičky, Turzovka) származású. Tokajra nem utal *Bendefy* sem.

Ígaztalannak tűnik *Mikoviny* azon érdeme, miszerint „ő tekinthető az ország első tudományos barlangtérképezőjének: a Deményfalvi barlangot 1728 táján mérte fel és rézmetszetű mappát és szelvényt készített róla”.

Ezzel szemben a Deményfalvi barlangról csak keresztmetszet készült, amelyről *Mikoviny* készített rézmetszetet. A rézmetszet már 1723-ban megjelent *Bél Mátyás* *Prodromusában*. A barlangot a rézmetszet címfelirata szerint 1719. július 3-án megjárta és lerajzolta ifjú *Buchholtz György*, tehát *Mikoviny* metszése szerint a rajz szerzője *Buchholtz*. Az eredeti felirat a következő: „Antra Deminfallvensia Admiranda In Comitatu Liptoviensi Georgivs Bvchholtz Iunior adiit ac fideliter delineavit Anno MDCCXIX. d. III. Iulii additit Matthias Bel.”

A metsző pedig a kép jobb alsó szélén:

„S. Mikoviny sc. Norib.”

Végül még egy adat: „megyei térképei közül öt *Bél Mátyásnak* híres *Notitia Hungariae* c. kötetében jelent meg”. Ezzel szemben *Bendefy* könyvéből is megállapítható, hogy *Bél* kötetében kilenc (sőt Pest, Pilis és Solt lapjait külön számítva tizenegy) megyetérkép jelent meg. Ezek: Pozsony, Turóc, Liptó, Zólyom, Pest, Pilis, Solt, Nyitra, Nógrád, Bars, Hont (és Kishont) megye.

Ezek a pontatlanságok nem tesznek jó szolgálatot a mű felől tájékozódni szándékozó kutatóknak. Elszámorító ez azért is, mert a mű lektorának tollából erednek, aki pedig mindenkit megelőzve és legjobban ismerte meg *Bendefy László* mindenképpen dicséretes és határtalan szorgalommal összeállított munkáját.

Hrenkó Pál

ATLÉTIKAI KÖVETELMÉNYEK A FRANCIA KATASZTERIFELÜGYELŐ- JELÖLTEK FELVÉTELI VIZSGÁJÁN

Franciaországban a Kataszteri Szolgálat felsőfokú (felügyelői) és középfokú (földmérői) oktatási intézménye a Toulouse városban működő Országos Kataszteri Iskola.

A kataszteri felügyelő feladata — a kiadott tájékoztató füzet szerint — a kataszteri térképek és írásbeli munkarészek készítésével, felújításával és fenntartásával kapcsolatos műszaki, jogi és igazgatási munkálatok irányítása és felügyelete. A megye székhelyén vagy a részükre kijelölt kataszteri körzet központjában dolgoznak.

A felügyelői oktatásba pályázat alapján lehet bejutni. Azok a fiatalok pályázhatnak, akik az alább felsorolt egyetemi végzettség valamelyikét igazolják:

- olyan egyetemi diploma, amely jogosít az Országos Közigazgatási Iskolába való felvételre,
- az Építésügyi és Ipari Iskolában szerzett földmérő-mérnöki oklevél,
- a Strasbourghban levő felsőfokú Országos Ipari és Művészeti Iskola mérnöki oklevele,
- a Földmérők és Topográfusok Iskolájának földmérő-mérnöki oklevele,
- matematika vagy fizika szakon végzett tudományegyetemi oklevél,
- felsőfokú tudományos tanulmányokat igazoló, a Pénzügyminisztérium által kijelölt oktatási intézményekben szerzett két oklevél,
- néhány egyéb, tételesen felsorolt oklevél, kivételesen jogi vagy közgazdasági egyetem évfolyamairól tett vizsgák igazolása, illetve általános jogi vagy közgazdasági képzettséget igazoló oklevél.

Ebből a felsorolásból látható, hogy a kataszteri felügyelői képzés — amely 21 hónapig tart — egyetemi végzettségre alapozott szakképzés.

A felvételi vizsga írásbeli, szóbeli és atlétikai vizsgából áll.

I. Az írásbeli felvételi vizsgák

1. A következő három általános ismereti témakör valamelyikéből kell dolgozatot írni: